

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 86/15

Λουξεμβούργο, 16 Ιουλίου 2015

Απόφαση στην υπόθεση C-653/13
Επιτροπή κατά Ιταλίας

**Λόγω της κακής εφαρμογής της οδηγίας για τα απόβλητα στην Περιφέρεια της
Καμπανίας, η Ιταλία υποχρεώνεται να καταβάλει κατ' αποκοπή ποσό 20
εκατομμυρίων ευρώ και χρηματική ποινή 120 000 ευρώ για κάθε ημέρα
καθυστέρησης**

*Το Δικαστήριο είχε ήδη διαπιστώσει, για πρώτη φορά με απόφαση του 2010, την παράβαση της
Ιταλίας*

Η οδηγία για τα απόβλητα ¹ αποσκοπεί στην προστασία αφενός της υγείας των ανθρώπων και αφετέρου του περιβάλλοντος. Τα κράτη μέλη καλούνται να μεριμνούν για τη διάθεση και την αξιοποίηση των αποβλήτων και να περιορίσουν την παραγωγή τους, ιδίως με την προώθηση των καθαρών τεχνολογιών και των ανακυκλώσιμων και αναχρησιμοποιήσιμων προϊόντων. Οφείλουν κατά συνέπεια να δημιουργήσουν ένα ολοκληρωμένο και κατάλληλο δίκτυο εγκαταστάσεων διάθεσης των αποβλήτων, ώστε να διασφαλίζεται η διάθεση των αποβλήτων τόσο στην Ένωση ως σύνολο όσο και σε κάθε κράτος μέλος.

Η Ιταλία μετέφερε στο εσωτερικό της δίκαιο την οδηγία για τα απόβλητα το 2006, ως προς δε την Περιφέρεια της Καμπανίας ένας περιφερειακός νόμος καθόρισε 18 ομοιογενείς εδαφικές ζώνες εντός των οποίων θα πραγματοποιούνταν η διαχείριση και η διάθεση των εκεί παραγόμενων αστικών αποβλήτων.

Κατόπιν της κρίσης στη διάθεση των αποβλήτων στην Περιφέρεια της Καμπανίας το 2007, η Επιτροπή άσκησε κατά της Ιταλίας προσφυγή λόγω παράβασης, προσάπτοντάς της ότι δεν δημιούργησε, για την περιφέρεια αυτή, ολοκληρωμένο και κατάλληλο δίκτυο εγκαταστάσεων, ικανό να εξασφαλίσει autάρκεια όσον αφορά τη διάθεση των αποβλήτων βάσει του κριτηρίου της γεωγραφικής εγγύτητας. Ειδικότερα, η Επιτροπή υποστήριζε ότι η κατάσταση αυτή δημιουργούσε κινδύνους τόσο για την υγεία του ανθρώπου όσο και για το περιβάλλον ².

Με απόφαση της 4ης Μαρτίου 2010 ³, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η Ιταλία, παραλείποντας να λάβει, για την Περιφέρεια της Καμπανίας, όλα τα αναγκαία μέτρα αξιοποίησης και διάθεσης των αποβλήτων προκειμένου να αποφεύγεται η έκθεση σε κίνδυνο της υγείας του ανθρώπου και η πρόκληση βλάβης στο περιβάλλον και, ειδικότερα, παραλείποντας να δημιουργήσει κατάλληλο και ολοκληρωμένο δίκτυο εγκαταστάσεων διάθεσης των αποβλήτων, είχε παραβεί τις υποχρεώσεις που υπείχε από την εν λόγω οδηγία.

Η Επιτροπή, ασκώντας την αρμοδιότητα του ελέγχου της εκτέλεσης της απόφασης του Δικαστηρίου, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Ιταλία δεν είχε εξασφαλίσει την ορθή εκτέλεση της απόφασης αυτής. Η Επιτροπή αναφέρει ότι στο διάστημα των ετών 2010 και 2011 είχαν διαπιστωθεί πολλά προβλήματα συλλογής των αποβλήτων στην Καμπανία, τα οποία κατέληξαν

¹ Οδηγία 2006/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2006, περί των στερεών αποβλήτων (ΕΕ L 114, σ. 9), με την οποία κωδικοποιήθηκε η οδηγία 75/442/ΕΟΚ (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 86).

² Παράλληλα με την άσκηση αυτής της προσφυγής λόγω παράβασης, η Επιτροπή αρνήθηκε επίσης να καταβάλει στην Ιταλία τις χρηματοδοτικές συνδρομές για τη διαχείριση και τη διάθεση των στερεών αποβλήτων στην Καμπανία τις οποίες είχε εγκρίνει προηγουμένως. Η Επιτροπή έκρινε δηλαδή ότι η Ιταλία δεν είχε λάβει όλα τα αναγκαία προς τούτο μέτρα. Η προσφυγή της Επιτροπής έγινε τελικά δεκτή από το Δικαστήριο με απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2014 (υπόθεση C-385/13 P, Ανακοινωθέν Τύπου [αριθ. 144/14](#)).

³ Απόφαση Επιτροπή κατά Ιταλίας (υπόθεση C-297/08, βλ. Ανακοινωθέν Τύπου [αριθ. 20/10](#)).

στη συσσώρευση, επί πολλές ημέρες, πολλών τόνων αποβλήτων στο δημόσιο οδικό δίκτυο της Νεάπολης (Ιταλία) και άλλων πόλεων της Καμπανίας. Επιπλέον, μια μεγάλη ποσότητα παλαιών αποβλήτων (έξι εκατομμύρια τόνοι από «οικολογικές μπάλες») έχει σωρευθεί στην περιφέρεια αυτή και ακόμη εκκρεμεί η διάθεσή τους, πράγμα για το οποίο προφανώς θα χρειαστεί περίπου μια δεκαπενταετία.

Εξάλλου, η Επιτροπή εκτιμά ότι, κατά τη λήξη της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την εκτέλεση της απόφασης του Δικαστηρίου (15 Ιανουαρίου 2012), οι ελλείψεις στις εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων ανέρχονταν, ανά κατηγορία εγκαταστάσεων, σε 1 829 000 τόνους για τους χώρους υγειονομικής ταφής, σε 1 190 000 τόνους για τις μονάδες θερμικής αξιοποίησης και σε 382 500 τόνους για τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας οργανικών αποβλήτων. Επιπλέον, εξακολουθούσαν να υπάρχουν διαρθρωτικές ελλείψεις όσον αφορά τις εγκαταστάσεις διάθεσης των αποβλήτων, οι οποίες είναι απαραίτητες στην Περιφέρεια της Καμπανίας.

Η Επιτροπή, κρίνοντας ότι η κατάσταση αυτή δεν ήταν καθόλου ικανοποιητική, άσκησε κατά της Ιταλίας νέα προσφυγή λόγω παράβασης, με αίτημα να αναγνωριστεί η μη συμμόρφωση του κράτους μέλους αυτού με την πρώτη απόφαση του Δικαστηρίου του 2010. Με τη νέα αυτή προσφυγή η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να υποχρεώσει την Ιταλία να καταβάλει ημερήσιο κατ' αποκοπή ποσό ύψους 28 089,60 ευρώ, για το χρονικό διάστημα μεταξύ της απόφασης του 2010 και της σημερινής απόφασης, και χρηματική ποινή, ενδεχομένως βάσει φθίνουσας κλίμακας, ύψους 256 819,20 ευρώ για κάθε ημέρα καθυστέρησης στην εκτέλεση της απόφασης του 2010 που θα σημειωθεί από την έκδοση της σημερινής απόφασης.

Το Δικαστήριο, με τη σημερινή απόφαση, διαπιστώνει ότι **η Ιταλία δεν εκτέλεσε προσηκόντως την απόφαση του 2010** και την υποχρεώνει να καταβάλει αφενός **χρηματική ποινή 120 000 ευρώ για κάθε ημέρα καθυστέρησης** στην εκτέλεση της απόφασης του 2010 (η πρώτη ημέρα οφειλής της ποινής αυτής είναι η σημερινή) και αφετέρου ένα **κατ' αποκοπή ποσό ύψους 20 εκατομμυρίων ευρώ**.

Το Δικαστήριο κάνει δεκτά τα επιχειρήματα της Επιτροπής, ιδίως όσον αφορά το πρόβλημα της διάθεσης των «οικολογικών μπαλών» και την ανεπάρκεια του αριθμού των εγκαταστάσεων που έχουν την απαραίτητη ικανότητα επεξεργασίας των αστικών αποβλήτων της Περιφέρειας της Καμπανίας. Το Δικαστήριο τονίζει επίσης ότι, με δεδομένες τις σημαντικά μειωμένες δυνατότητες διάθεσης των αποβλήτων στην Περιφέρεια της Καμπανίας, το συμπέρασμα είναι ότι η σοβαρή αυτή ανεπάρκεια σε επίπεδο περιφέρειας ενδέχεται να έχει αρνητικές επιπτώσεις για το εθνικό δίκτυο εγκαταστάσεων διάθεσης αποβλήτων, το οποίο επομένως θα παύσει να αποτελεί ολοκληρωμένο και κατάλληλο δίκτυο, όπως απαιτείται κατά την οδηγία. Έτσι όμως διακυβεύεται σοβαρά η ικανότητα της Ιταλίας να επιτύχει, σε εθνικό επίπεδο, αυτάρκεια ως προς τη διάθεση των αποβλήτων.

Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η παράβαση που καταλογίζεται στην Ιταλία έχει διαρκέσει περισσότερο από μια πενταετία, δηλαδή ένα μακρό χρονικό διάστημα. Επομένως, δεδομένου ότι η Ιταλία δεν έχει εκτελέσει ορθά την απόφαση του 2010, **το Δικαστήριο αποφασίζει να της επιβάλει την υποχρέωση καταβολής ημερήσιας χρηματικής ποινής και ενός κατ' αποκοπή ποσού**, καθόσον οι χρηματικές αυτές κυρώσεις αποτελούν πρόσφορο μέσο για τη διασφάλιση της πλήρους εκτέλεσης της πρώτης απόφασης του Δικαστηρίου.

Η ημερήσια χρηματική ποινή των 120 000 ευρώ διαιρείται σε τρία τμήματα των 40 000 ευρώ, καθένα από τα οποία υπολογίζεται για κάθε κατηγορία εγκαταστάσεων (ΧΥΤΑ, μονάδες θερμικής αξιοποίησης και εγκαταστάσεις επεξεργασίας οργανικών αποβλήτων). Όσον αφορά το κατ' αποκοπή ποσό των 20 εκατ. ευρώ, το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη, για τον υπολογισμό του, ότι **παραβάσεις της Ιταλίας στον τομέα των αποβλήτων έχουν διαπιστωθεί σε περισσότερες από 20 υποθέσεις που έχουν εκδικαστεί από το Δικαστήριο.** Η καθ' υποτροπή όμως παραβατική συμπεριφορά ενός κράτους μέλους σε συγκεκριμένο τομέα της δράσης της Ένωσης απαιτεί προφανώς τη λήψη αποτρεπτικών μέτρων, όπως είναι η επιβολή στο κράτος μέλος αυτό της υποχρέωσης να πληρώσει ένα κατ' αποκοπή ποσό.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή λόγω παράβασης, στρεφόμενη κατά κράτους μέλους το οποίο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, μπορεί να ασκηθεί από την Επιτροπή ή από άλλο κράτος μέλος. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη παράβασης, το καθού κράτος μέλος πρέπει να συμμορφωθεί με την απόφαση το συντομότερο.

Όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι το κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε προς την απόφαση, μπορεί να ασκήσει νέα προσφυγή, ζητώντας την επιβολή χρηματικών κυρώσεων. Πάντως, σε περίπτωση μη ανακοίνωσης στην Επιτροπή των μέτρων για τη μεταφορά μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, το Δικαστήριο μπορεί, κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, να επιβάλει κυρώσεις με την πρώτη του απόφαση.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασης είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106